

VAN: Mr. H.A. Schuurman, advocaat
DATUM: Luxemburg, 4 januari 2019

BETREFT: **Internetconsultatie transparantie maatschappelijke organisaties**

Geachte heer/mevrouw,

Hierbij doe ik u de reactie van Van Campen Liem Luxembourg toekomen op het conceptwetsvoorstel inzake transparantie van maatschappelijke organisaties.

Het conceptwetsvoorstel valt in twee delen uiteen. Het deel betreffende openbaarmaking van grote donaties aan maatschappelijke organisaties valt buiten het bestek van deze reactie. Deze reactie ziet uitsluitend op het deel betreffende openbaarmaking van de balans en de staat van baten en lasten van stichtingen.

Deze reactie is voor de openbaarheid bedoeld.

1 Introductie

- 1.1 Het doel van de voorgestelde regeling is het vergroten van transparantie bij stichtingen, teneinde misbruik van financieel-economische aard tegen te gaan omdat, zo stelt het kabinet, zonder staving, ten opzichte van andere rechtspersonen, in het bijzonder de stichtingsvorm vaak wordt ingezet voor het plegen van belastingfraude, faillissementsfraude en andere vormen van fraude, het witwassen van geld en het ontplooiën van andere criminele activiteiten.
- 1.2 Door stichtingen te verplichten om de balans en de staat van baten en lasten openbaar te maken, verwacht het kabinet meer inzicht te verkrijgen in de financiële positie van stichtingen om zodoende de informatiepositie van diensten met controle-, toezichts- en opsporingstaken te vergroten. Aldus kan, volgens het kabinet, de nieuwe regeling een bijdrage leveren aan detectie en opsporing van geldstromen die in verband kunnen worden gebracht met criminele activiteiten.
- 1.3 Het conceptwetsvoorstel strekt ter uitvoering van het regeerakkoord en geeft tevens uitvoering aan de motie Omtzigt/Loddersⁱ waarin de regering wordt verzocht om een voorstel te doen voor een verplichting voor bepaalde stichtingen om een jaarrekening te deponeren.ⁱⁱ

- 1.4 Het kabinet vraagt het publiek mee te denken welke objectieve, niet-discriminatoire criteria gebruikt kunnen worden om categorieën van stichtingen vrij te stellen van de nieuwe verplichting.

2 Toepassingsgebied

- 2.1 Voorgesteld wordt om stichtingen die niet onder het jaarrekeningenrecht van titel 9 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek vallen of anderszins een aan titel 9 gelijkwaardige jaarrekening opmaken en openbaar maken, te verplichten tot openbaarmaking van de balans en de staat van baten en lasten die zij op grond van artikel 2:10, tweede lid, van het Burgerlijk Wetboek reeds moeten opstellen.
- 2.2 Het conceptwetsvoorstel stelt geen nieuwe inhoudelijke eisen aan de balans en de staat van baten en lasten.
- 2.3 Het conceptwetsvoorstel biedt de mogelijkheid om bepaalde categorieën stichtingen, die minder kwetsbaar worden geacht voor financieel-economisch misbruik, bij algemene maatregel van bestuur vrij te stellen van de nieuwe openbaarmakingsverplichting.

3 Voorgaande consultatieronde/stichting administratiekantoor

- 3.1 Het conceptwetsvoorstel sluit aan bij het voorontwerp inzake een publicatieplicht voor stichtingen waarover in 2010 is geconsulteerd.
- 3.2 Ook toen heeft ondergetekende gereageerd, zij het in een andere hoedanigheid, zie: https://www.internetconsultatie.nl/publicatieplicht_stichtingen/reacties.
- 3.3 Die reactie kan hier als herhaald en ingelast worden beschouwd. Wat toen gold, geldt nog steeds; ten aanzien van een stichting administratiekantoor (at wil zegen een stichting die aandelen of andere vermogensbestanddelen ten titel van beheer administreert) is het zinloos om publicatie/openbaarmaking van een lege balans en een lege staat van baten en lasten voor te schrijven.
- 3.4 In dit verband zij ten overvloede opgemerkt dat vermogensbestanddelen die ten titel van beheer worden verkregen doorgaans, in weerwil van de juridische eigendom, niet op de balans van de verkrijger worden vermeld omdat de economische realiteit leidend is voor boekhoudkundige doeleinden. Dit is slechts anders als aan aanvullende voorwaarden wordt voldaan.
- 3.5 Vergelijk de voorschriften van de International Financial Reporting Standards (IFRS) en met name International Accounting Standard 30.55 (speciaal van toepassing op banken maar ook in het algemeen indicatief voor hoe er onder IFRS naar trust- en fiduciaire activiteiten wordt gekeken, met inbegrip van de verkrijging van vermogensbestanddelen ten titel van beheer).

4 Concrete reactie

4.1 Mede gelet op het "integraal afwegingskader voor beleid en regelgeving" is het niet proportioneel om alle stichtingen een wettelijke openbaarmakingsverplichting op te leggen als op voorhand duidelijk is dat ten aanzien van een zeer wezenlijk aantal stichtingen openbaarmaking van de balans en staat van baten en lasten niet zal bijdragen aan de verwezenlijking van het doel van de voorgestelde regeling of zelfs nutteloos zal blijken te zijn.

4.2 Ons voorstel luidt om de bewoordingen van lid 1 van het voorgestelde artikel 2:299b van het Burgerlijk Wetboek als volgt te wijzigen (zie de onderstreepte blauwe tekst):

« 1. *Dit artikel is van toepassing op een stichting die niet bij of krachtens de wet verplicht is een financiële verantwoording op te stellen die gelijk of gelijkwaardig is aan een jaarrekening als bedoeld in titel 9 die openbaar wordt gemaakt, anders dan een stichting waarvan het doel uitdrukkelijk inhoudt het verkrijgen van vermogensbestanddelen ten titel van beheer, al dan niet tegen uitgifte van certificaten, en waarvan de werkzaamheid zich uitsluitend of nagenoeg uitsluitend beperkt tot het beheer van die vermogensbestanddelen.* »

Wij hopen hiermee een zinvolle bijdrage te hebben geleverd aan het wetgevingsproces.

Van Campen Liem Luxembourg
Société à responsabilité limitée
Mr. H.A. Schuurman, advocaat

ⁱ De motie Omtzigt/Lodders verzoekt de regering een voorstel te doen voor een verplichting voor bepaalde stichtingen om een jaarrekening te deponeren en in ieder geval stichtingen die een onderneming drijven en waarvan de winst of de omzet boven een te bepalen grens uitkomt in de nieuwe regeling te betrekken. De motie roept geenszins op tot een algemene openbaarmakingsplicht voor alle stichtingen, in tegendeel.

ⁱⁱ Overigens is er al een openbaarmakingsplicht voor stichtingen die een of meer ondernemingen in stand houden, indien de omzet van deze ondernemingen gedurende twee opeenvolgende boekjaren een bepaald minimumbedrag overschrijdt; vergelijk art. 2:360, lid 3 van het Burgerlijk Wetboek. In die zin is niet duidelijk waar de motie Omtzigt/Lodders precies op doelt.